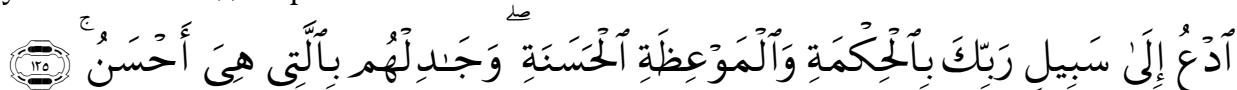

Даъватда қаттиқлик

Савол: Салафийларнинг кўпчилиги даъватда юмшоқлик қилишмайди, аксинча қаттиқлик қилишади. Улар қаттиқликни ўз ўрнидан бошқа жойда ишлатишади. Юмшоқликни ўз ўрнида ишлатишмайди, бундайлар кам эмас. Ҳамма тоифалар худди шундай қиласидар, мен бошқа тоифаларни салафийларга умуман солиштирмайман. Мени бошқа тоифаларнинг ахволи қизиқтирмайди, балки салафийларнинг ҳолати мени ғамга солади. Кўпчилик салафийлар инсонларни даъват қилиш услубида салафий манҳажга хилоф қилишади. Мени бу саволимдан мақсадим қаттиқлик қиласидиган ва қалбида торлик бор инсонларга насиҳат қилишингизни сўрардим.

Жавоб: Аллоҳ сенга барокат берсин, Салафийлар ҳам, салафий бўлмаганлар ҳам Аллоҳнинг мана бу оятини биладилар:

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَدِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحَسَنُ

«Роббингизни йўлига ҳикмат билан, яхши мавъиза билан даъват қилинг. Улар билан энг гўзал суратда мужодала қилинг» (Наҳл: 125).

Салафийлар бошқа тоифалардан кўра мана бу ҳадисни кўпроқ ўқиидилар, Оиша рози-яллоҳу таъала анҳодан ривоят қилинади: «Бир яхудий Набий соллаллоҳу алайҳи ва саллам-нинг олдиларига келиб, тилини буриб салом берди: «Assamu алайкум (Сизларга ўлим бўлсин)». Сайида Оиша бу тили бурилган ҳолдаги саломни эшитиб пардани орқасида ўрниларидан туриб кетдилар, ғазабдан икки бўлакка ажраб кетай дедилар. Шундай жавоб бердилар: «Сенга ҳам ўлим бўлсин, лаънат ва газаб бўлсин, эй маймун ва тўнгизларнинг укалари!»

Аммо Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «Ва ъалайка (сенга ҳам)», деган жавобдан бирор нарса ортирумадилар. Яхудий Росулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламни олдиларидан чиқиб кеттанида Оишага айтган сўзини рад қиласидар, ва: «Эй Оиша! Юмшоқлик қайси нарса-да бўлса уни зийнатлади, қўполлик қайси нарсада бўлса уни нуқсонли қиласди», дедилар.

«Эй Росулуллоҳ, у нима деганини эшитмадингизми?»

Айтдилар: «Мен нима деганимни эшитмадингми?»

Демак, сайида Оиша тирноқлари энди ўсишни бошлаганидан буён нубувват ва рисолат хонадонида ўсиб-улғайдилар, шунда ҳам юмшоқликни ўрнига қаттиқликни ишлатдилар. Улардан бошқалар ҳақида энди нима ҳам дей олардик?

Салафийлар нубувват ва рисолат хонадонида тарбия қўришмаган. Мен ҳозир шундай сўз айтаманки, балки ёзилган тасмаларнинг бирортасида мени тилимдан чиққанини эшитгандирсан:

Ислом оламининг бугунги офати Ислом уйғонишига зиддир. Бу уйғониш Исломий тарбия билан боғлиқ ҳолда амалга ошмаяпти. Бугун Исломий тарбия мавжуд эмас. Шунинг учун мен ишонаманки, бу Исломий уйғонишининг сабаби илиа узун замонлар ўтиб ҳозир ўсиб келаётган авлодда тарбия аломатлари пайдо бўлади. Бу уйғонища ўзбошимчалик ва қоқилишлар бордир. Аммо бу инсонлар Аллоҳ азза ва жалланинг раҳмати остида яшаб келишмоқда (чунки улар салафий манҳажда, ҳақ манҳажда). Уларнинг ичида Аллоҳга яқинроқлари бор, узоқроқлари бор.

Шунинг учун, фикрий ва илмий томондан қарасак даъват юмшоқлик билан ва чиройли мавъиза орқали амалга ошиши кераклиги ҳақида бирор киши муҳолиф бўлмайди. Аммо муҳими татбиқдир, бу татбиқ бўлиши учун йўлбошловчи ва тарбиячига эҳтиёж бордир. Бу тарбячи ўнлаб илм толибларини етиштириб чиқариши лозим. Булар тарбиячининг қўлидан тарбия кўриб янги мураббийлар бўлиб етишиб чиқишиади. Шундай қилиб, ана ўша йўлбош-

ловчилар ўз шогирдларини тарбия қилишлари билан Ислом тарбияси аста-аста тарқалади. Аллоҳ таоло айтганидек:

وَمَا يُلْقِنَهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقِنَهَا إِلَّا ذُو حَظٍ عَظِيمٍ

«Унга фақат сабр қылғанларгина эришурлар, унга фақат буюк ҳиммат әгасигина эришурлар» (Фуссилат: 35)

Аллоҳ азза ва жалладан бизларни энг яхши уммат қилишини, ҳаддан ошувчи ва бепарволовдан қымаслигини сүраймиз.

Шайх Мұхаммад Носириддин Албоний

Силсила Ҳуда ва Нур, 595-касета.

Манба: [Тавхид форуми](http://www.tavhid.com)